

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN
EN HELICON MBO VELP / JULI 2015

WA 3 MAGA ZINE

Bijzonder ecologisch
groenbeheer in Groningen

Geschiedenis komt tot leven
op Kops Plateau

'Water moet terugkomen in
levens van mensen'

COLOFON

Hoofredactie

Doede Wessels (VVA), Ria Dubbeldam (gaw)

Redactie

Marleen Jacobs (VVA), Tamara van Tricht, Leonie Heutinck, Carla Schütte, Edwin Vriezen, Inge van den Hoven

Redactieadres & ledenadministratie

VVA Larenstein
Postbus 350, 6880 AJ Velp
T 026-3695725
E info@vva-larenstein.nl / www.vva-larenstein.nl

Advertentieverkoop

Medialijn bv, Sandra Hepping
T 0314-763735
E s.hepping@medialijn.nl

Opzeggen lidmaatschap

Schriftelijk voor 1 december 2015.

Copyrights

Het auteursrecht berust bij de uitgever en de auteurs.
Overname van artikelen wordt gewaardeerd, mits voorzien van een deugdelijke bronvermelding.

Aansprakelijkheid

De uitgever en auteurs streven naar juistheid van de informatie. De uitgever en auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelingen gebaseerd op onze informatie.

VVA-bestuur

Voorzitter / Wim Glaap
E voorzitter@vva-larenstein.nl
T 06-50237939
Penningmeester / Peter Wegdam
E penningmeester@vva-larenstein.nl
T 06-18452416
Secretaris / Ruben de Haan
E secretaris@vva-larenstein.nl
T 06-51431340
Bestuurslid Communicatie & Social Media / Vacant
Bestuurslid Regiozaken / Wilco van Hout
zie regiocoördinator Zuid

Regiocoördinatoren

Noord / Marije Kattenwinkel
E noord@vva-larenstein.nl
T 06-18723541
Oost / Henk Vrieling
E oost@vva-larenstein.nl
T 06-19366667
Zuid / Wilco van Hout en Arian Bossers
E zuid@vva-larenstein.nl
T 06-83608249
West / Martin Lenferink
T 06-26108872
E west@vva-larenstein.nl
Coördinator MBCS & Helicon / Gerben de Graaf
E mbcs@vva-larenstein.nl
T 06-12890400

Opdrachtgever / VVA Larenstein

Uitgever / VVA Larenstein en gaw ontwerp+communicatie
Druk / Drukkerij Tuijtel
Vormgeving / gaw ontwerp+communicatie, Wageningen
Oplage / 4.000
Coverfoto / Schaapskudde in Groningen, Marije Kattenwinkel
ISSN: 1879-422X

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN EN HELICON MBO VELD / JULI 2015

INHOUD / 3 / 15

6 'Water moet terugkomen in levens van mensen'
Voor Carla Moonen, dijkgraaf van Waterschap Brabantse Delta, betekent participatie van mensen en bedrijven meer dan een modewoord.

9 VVA-lid Olaf van der Sluis
Aanvankelijk wist hij niet goed wat hij wilde, behalve dat het iets moest zijn met milieu of natuur. Nu blijkt hij een GIS'er in hart en nieren te zijn.

10 Eeuwenoude geschiedenis op Kops Plateau
Frits Bevolt, oud-bestuurslid van de VVA, heeft een droom. Hij wil samen met onder meer VHL-studenten Kops Plateau tot leven brengen.

12 'Knoest is geen bedrijf, dit is ons leven'
Samen met haar man runt Angelique Zeelen het bedrijf Knoest: klussen in het groen en evenementen op het grensvlak van natuur en landbouw.

14 VVA-excursies Millingerwaard en Groningen
In de Millingerwaard ontstaat door duurzaam grondstoffengebruik meer veiligheid en robuuste natuur. De gemeente Groningen toont haar ecologische groenbeheer.

16 Stelling: Vrouwen komen vanzelf aan de top
Slechts vier op de honderd werkende vrouwen vervult een managersfunctie. Wat is nodig om vrouwen aan de top te krijgen?

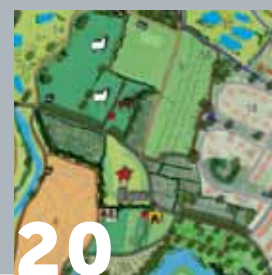
18 'Alumni van het Jaar' maken mensen enthousiast
De VVA organiseert de verkiezing Alumni van het Jaar. Winnaars zijn een jaar lang ambassadeurs van de opleidingen.

19 Reünie HBCS
Veertig jaar geleden zijn ze in Veld afgestudeerd, nu komen ze weer bij elkaar voor een weerzien in Zuid-Limburg.

20 Cursus Adviseur Openbare Ruimte Groen
Henk Adema maakte een plan tijdens de cursus Adviseur Openbaar Groen. Inmiddels is het volop in uitvoering.

Verder

VVA-nieuws & agenda / column Gerard Ulijn / VVA-leden zoeken kansen

Wim Glaap, voorzitter VVA Larenstein. foto Otto Vaessen

‘Allemaal liefde voor het vak en één grote familie.’ Met deze mooie woorden gaf regiocoördinator Henk Vrieling tijdens de laatste heidag van het VVA-bestuur aan waar VVA Larenstein voor staat. Verbondenheid in de breedste zin van het woord. Als kersverse voorzitter was ik aanwezig bij de excursie op 29 mei in Groningen. Mooi om te zien dat VVA-leden van heinde en verre de moeite genomen hebben om deze excursie bij te wonen. Een leerzame en mooie excursie waarbij een duidelijk beeld werd geschetst hoe je natuur op verschillende wijzen in een stad kunt integreren.

Hier ligt een uitdaging voor de VVA en Hogeschool VHL om studenten te laten deelnemen aan dit soort excursies. Op deze bijeenkomsten wordt de theorie van de opleiding vertaald naar de praktijk. Niet alleen op hoofdlijnen maar ook op detail. Ervaring en kennis opdoen in de praktijk is een must!!

Met dit statement werd op 26 oktober 1905 VVA Larenstein opgericht. De vereniging had als eerste motto: ‘Helpst elkander, vacatures worden aan het bestuur doorgegeven, zodat elk lid daarvan naar behoefte kennis kan nemen, bijscholing op het vakgebied, leden dragen zelf de onderwerpen aan, voorlichting geven in bos- en landbouw.’

Met dit motto wil ik als voorzitter alle leden, studenten en leerlingen uitnodigen om op 26 november deel te nemen aan

het Jaarcongres georganiseerd door VVA, Aristaeus en VHL. Tijdens dit congres staan we ook stil bij het 110-jarig bestaan van onze vereniging.

Daarom wil ik, zoals het motto in 1905 luidde, de leden vragen onderwerpen aan te dragen en te presenteren waarvan zij vinden dat deze met elkaar gedeeld dienen te worden. Ideeën kunnen aangemeld worden bij het VVA-bureau. Op 26 september vindt de jaarlijkse Carrièredag plaats op Larenstein een dag waar studenten, leerlingen en leden kennis kunnen maken met verschillende bedrijven. Houd 25 september en 26 november vrij in je agenda en verder alvast voor een ieder een fijne vakantie.

OPROEP JAARCONGRES EN JUBILIEUMFEEST

Voor het Jaarcongres 2015 en 110-jarig bestaan van VVA Larenstein is het bestuur op zoek naar een tiental leden die bereid zijn om samen met het bestuur deze evenementen te organiseren. Leden kunnen zich melden bij het VVA-bureau.

Partnership Hogeschool VHL met gemeente Arnhem en Hogeschool Arnhem Nijmegen

Hogeschool Van Hall Larenstein, de gemeente Arnhem en Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) gaan Arnhem nog nadrukkelijker op de kaart zetten als studiestad. Voor de nauwere samenwerking hebben Peter van Dongen (voorzitter CvB Hogeschool VHL), burgemeester Herman Kaiser en HAN-bestuursvoorzitter Kees Boele op 13 mei een convenant ondertekend.

Het uitgangspunt van het partnership is het besef dat onderwijsinstellingen en hun studenten belangrijk zijn voor Arnhem. Studenten zorgen voor innovatie, werkgelegenheid en dynamiek in de stad. In 2014 sloot de gemeente Arnhem al een partnership met ArtEZ, hogeschool van de kunsten. In het partnership wordt bijvoorbeeld gesproken over de zorg voor voldoende woonruimte voor

Peter van Dongen (VHL), Herman Kaiser (gemeente Arnhem) en Kees Boele (HAN) tijdens de ondertekening van het samenwerkingscontract.

studenten. De komst van bijna 300 studentenwoningen in het voormalige Rijkswaterstaatkantoor in Presikhaaf is daarvan een goed voorbeeld. Ook de ontwikkeling van een 'gezamenlijke' campus staat hoog op de agenda, waarbij

wordt gedacht aan een betere bereikbaarheid. Bijvoorbeeld via een snelfietspad tussen Arnhem en Velp en eventueel het verplaatsen van NS-station Presikhaaf in oostelijke richting. Ook de samenwerking tussen de onderwijsinstellingen en de

gemeente zal worden versterkt. Verder wordt er gesproken over een gezamenlijk programma in de binnenstad tijdens de introductieweek.

'Niet veel steden kunnen bogen op een combinatie van onderwijssectoren zoals die in Arnhem te vinden is: een hogeschool voor de kunsten (ArtEZ), een groene hogeschool (Hogeschool VHL) en een multisectorale hogeschool als de HAN', aldus Peter van Dongen. 'Dat dit tot inspirerende cross-sectorale initiatieven leidt, is evident. Hogeschool VHL en de HAN werken al in toenemende mate samen als het gaat om ondernemerschap en activiteiten binnen de watersector. In de samenwerking met ArtEZ zien we volop mogelijkheden op het meer creatieve vlak, bijvoorbeeld met onze opleiding Tuin- en Landschapsinrichting.'

Nieuwe medewerker van het VVA-bureau stelt zich voor: Yvonne Welding van den Berg

Een aantal leden heeft al kennis met me kunnen maken tijdens een VVA-excursie. Sinds 1 april ben ik als administratief medewerker werkzaam voor VVA Larenstein. Ik verzorg onder andere de ledenadministratie en de financiën, voer secretariële taken uit en verricht diverse andere werkzaamheden die zoal bij een administratieve functie horen. Deze baan spreekt mij aan, omdat het zeer afwisselend werk is. De werkplek in de school vind ik super.

Eerder heb ik gewerkt bij LBP|SIGHT in Nieuwegein (voorheen SIGHT adviseurs voor milieu en landschap in Zetten) als receptioniste/secretarieel medewerker. Nog steeds doe ik de ledenadministratie van mijn hardloopleague. De combinatie van die ledenadministratie en mijn vorige baan bij LBP|SIGHT sluit goed aan bij de werkzaamheden voor de VVA. Verder ben ik graag in contact met mensen en houd ik van organiseren.

Mocht je je willen aanmelden voor het lidmaatschap of meedoen aan onze activiteiten, mail dan naar info@vva-larenstein.nl.

VVA-bureau tijdelijk intern verhuisd

Vanwege de verbouwing van Hogeschool VHL in Velp is het VVA-bureau tijdelijk verplaatst naar de achterkant van de kapel. Je kunt het bureau vinden als je vanaf de hoofdingang linksaf richting de kapel loopt. Als je daarna om de kapel heen loopt, zie je vanzelf een rode deur bovenaan een trap met een houten trapleuning. Van buiten kan de deur niet open als hij dicht zit en er zit geen bel, dus dan moet je óf hard kloppen óf vooraf even bellen naar 026-3695864 als je langs wilt komen. Je bent van harte welkom!

VVA Carrièredag in het teken van groene participatie

De Carrièredag komt eraan. Houd vast 25 september daarvoor vrij in je agenda. Het thema van dit jaar luidt: Groene participatie in stad en land. In het onderwijs en het werkveld is participatie van burgers, organisaties en bedrijven bijna niet meer weg te denken. Het hoort bij een mondige samenleving en er is veel mee te winnen: draagvlak en betrokkenheid, goede ideeën en continuïteit.

Sla je dit nummer en vorige edities van VVA Magazine erop na, dan zie je hoe participatie langzaam aan een gegeven wordt in ons vakgebied. Aan participatie is niet altijd even makkelijk invulling te geven. Elk project is maatwerk. Daarover gaat deze Carrièredag. Bedrijven met een stand op de Carrièremarkt zullen op het thema inspelen. Rondom het thema komen ook workshops en lezingen.

Heb je als bedrijf, organisatie of opleiding van VHL of Helicon een goed idee? Bespreek de mogelijkheden met het VVA-bureau, 026-3695725 of info@vva-larenstein.nl

Ga je ook schrijven/fotograferen voor VVA Magazine?

VVA Magazine wordt gemaakt door een enthousiast clubje redacteuren en fotografen. Kom jij ons vrijwilligsteam versterken? Het is een unieke kans om je schrijf- en/of fotografievaardigheden en je netwerk te vergroten. Bovendien staat het goed op je cv. Maar bovenal is het hartstikke leuk en boeiend. Iedere laatstejaarsstudent en alumnus van Helicon MBO Velp en Hogeschool VHL (Velp en Wageningen) is welkom. Heb je interesse? Neem even contact op voor meer informatie met Doede Wessels (06-29145206 of dasmwessels@gmail.com) of Ria Dubbeldam (0317-425880, ria@gaw.nl).

De VVA-redactie vlnr: Edwin Vriezen, Carla Romijn-Schütte, Tamara van Tricht, Marleen Jacobs, Doede Wessels, Ria Dubbeldam. Niet op de foto: Leonie Heutink en Inge van den Hoven.

Wij zoeken kansen

Carmen Krist Tuin- en Landschapsinrichting

Bent u opzoek naar een leergierige groenbeheerder die kan werken met een beheersysteem en de Adobe-programma's? Zoek niet langer! Ik ben een afgestudeerde HBO Tuin- en Landschapsinrichter, woonachtig in Dordrecht, en op zoek naar een uitdaging. In mijn studieloopbaan heb ik stage gelopen bij de Gemeente Meppel. Ik heb leren werken in een gemeente met verschillende opdrachten; van

groenstructuurplan tot participatie in de speeltuin, van beheersysteem tot een informatief stuk in de krant. Deze verschillende facetten zie ik dan ook graag terug in mijn toekomstige baan. Mijn ambities liggen vooral bij het werken met een beheersysteem en participatie.

Wat mij typeert is dat ik goed kan samenwerken, aan een half woord genoeg heb en behulpzaam ben. Graag kom ik in contact met werkgevers die een leergierige starter een kans wil bieden.

Ben ik degene die u zoekt of wilt u meer van mij weten neem dan contact op via carm_krist@hotmail.com of bekijk mijn Linked-in profiel.

Martijn Luitjes Land- en watermanagement

Door de opleidingen Land-, Water- en Milieubeheer en Land- en Watermanagement, met als specialisatie grond-, weg- en waterbouw bij Helicon MBO Velp en werk bij een landmeetkundig bureau en twee aannemers in de wegenbouw en werk als weginspecteur resp. inkoper/verkoper op het gebied van installatietechniek, beschik ik over voldoende kennis en ervaring over het

vakgebied. Hierdoor denk ik voor werkgevers een waardevolle bijdrage te kunnen leveren.

Ik ben leergierig en kan alleen, maar ook in een team goed werken. Mijn houding is open en klantvriendelijk. Ik ben sociaal in de omgang en houd ervan uitdagingen aan te gaan en nieuwe werelden te ontdekken. Een baan als projectmedewerker voor uiteenlopende projecten spreekt mij erg aan. Juist de diversiteit maakt zo'n baan voor mij uitdagend.

Concluderend: ik ben op zoek naar een veelzijdige en uitdagende baan in de civiele techniek, cultuurtechniek en/of de groene sector.

Ben ik degene die uw team kan versterken, neem dan contact met mij op via 06-14175110, martijnluitjes@live.nl of LinkedIn 6b/923/740

A woman with short brown hair, wearing a grey blazer over a red patterned top and grey trousers, stands on a metal walkway overlooking a large body of water. In the background, there are industrial structures, including a large dam or weir with blue panels, and various pipes and tanks under an overcast sky. The woman is smiling slightly and looking towards the camera.

'Het is belangrijk
dat water terug-
komt in levens
van mensen'

Carla Moonen is sinds twee jaar dijkgraaf van Waterschap Brabantse Delta. Met vier vrouwelijke dijkgraven zijn er bij waterschappen nog nooit zoveel vrouwelijke boegbeelden geweest. Wat haar kenmerkt is haar focus op participatie.

Nog voor aanvang van het feitelijke interview gaat het over participatie. Carla Moonen brainstormt nog even met haar communicatieadviseur. 'De Overdiepse Polder is een mooi voorbeeld.' In het Ruimte-voor-de-Rivierproject Overdiepse Polder, die gemiddeld eens in de 25 jaar bij hoogwater vol zal lopen, hebben agrariërs het plan opgevat om hun boerderijen op terpen te bouwen, zodat ze er kunnen blijven boeren. Onder andere dit project wil ze opvoeren tijdens de Brabantse Waterdag eind augustus. 'Dit jaar organiseren wij deze netwerkdag voor bestuurders en hebben net besloten dat het thema participatie is.'

Betrokkenheid hele samenleving

Voor de dijkgraaf is participatie meer dan een modewoord. Ze vindt het essentieel dat de samenleving zich weer betrokken gaat voelen bij water. 'Water is niet alleen het werkveld van het waterschap, water is van de hele samenleving. Het is belangrijk dat water terugkomt in de levens van mensen, maar ook van bedrijven. 'We hebben in ons werkgebied 22.000 bedrijven, waaronder grote chemische clusters. Bij Bergen op Zoom bijvoorbeeld. Hoe kunnen we hen stimuleren bewuster met water om te gaan? Dat ze naast een ecologische footprint gaan zeggen: we hebben een waterfootprint. Denk bijvoorbeeld aan ziekenhuizen, waar antibiotica het riool ingaan. Voor de zuivering wordt keurig betaald, maar daarvoor hoeven ze zich er verder niet mee bezig te houden.'

'Een grotere betrokkenheid van burgers betekent bijvoorbeeld dat ze beter beseffen wat voor effect het bestraten van hun tuin heeft, of dat ze met een regenton om de tuin water te geven bijdragen aan een betere waterhuishouding. Dat besef en dat verantwoordelijkheidsgevoel zijn weggeorganiseerd en willen we terugbrengen. Het zal echter alleen werken als partijen een belang hebben en er iets mee kunnen en mogen doen.'

Een mooi voorbeeld vindt ze het project Markdal met de rivier De Mark ten zuiden van Breda. 'In plaats van bewoners tijdens een inspraakavond een keer laten meepraten – het oude denken zeg maar – is het proces volledig omgedraaid. Een groep ideeenrijke burgers had zelf ideeen over natuurontwikkeling. We hebben toen gezegd: maak zelf maar het plan. Wel kregen ze een aantal waterstaatkundige randvoorwaarden en doelstellingen voor fauna en flora mee. Inmiddels hebben

'Water is niet alleen het werkveld van het waterschap, het is van de hele samenleving'

ze de vereniging Markdal duurzaam & vitaal opgericht en bij de provincie subsidie aangevraagd voor aankoop van de grond. Zo ver kan participatie dus gaan.'

Stuwen beheren

Het gaat niet alleen om burgers en bedrijven. Actieve betrokkenheid van agrariërs vindt ze zeker zo belangrijk. 'In ons werkgebied staan duizenden stuwen. Een deel wordt automatisch geregeld, maar veel worden ook door onze peilbeheerders handmatig beheerd. Daarnaast heeft het waterschap nog vele kleine stuwen, die de lokale waterhuishouding rond percelen beheren. De verantwoordelijkheid hiervoor is in het verleden bij de agrariërs weggehaald en daarmee ook hun kennis van waterbeheer. Het kan voor hen heel plezierig zijn om net als vroeger deze kleine stuwen te beheren. Dan kunnen ze wanneer het land water nodig heeft, het zelf regelen. Natuurlijk moet het wel op een verantwoorde manier gebeuren. Het zal zeker een zoektocht zijn om een goede balans tussen landbouw en natuur te vinden.'

Denken en doen

Haar missie van bewustwording, betrokkenheid, participatie en verantwoordelijkheid nemen vindt ze een prachtige uitdaging. Het geeft haar energie om strategieën uit te zetten, partners te zoeken en ervoor te zorgen dat initiatieven tot uitvoering komen. Die combinatie van denken en doen is precies de reden waarom ze het werk bij een uitvoeringsorganisatie als een waterschap zo prachtig vindt, naast de vakinhoudelijke interesse natuurlijk als opgeleid cultuurtechnicus. Ze verliet er een mooie baan voor in Den Haag. Als raadgever van het kabinet van de minister-president was ze de directe en hoogste raadgever van de minister-president en werkte op hoog niveau met ministers en staatssecretarissen. 'Ik leerde ze goed kennen, bouwde een vertrouwensrelatie op.' Als raadgever had ze veel invloed op de politiek en de onderwerpen vond ze ook heel interessant – onder meer mondiale klimaatonderhandelingen waarvoor ze in de Nederlandse delegatie zat –, maar zegt ze: 'Al ben je de allerhoogste beleidsambtenaar en maak je de mooiste scenario's en voorstellen, de politiek verantwoordelijke neemt de beslissingen. Ik wilde zelf wel een keer de beslissingen nemen en het boegbeeld zijn.'

Transformatie rioolwater-zuiveringen

Als boegbeeld bij het waterschap kan ze haar inhoudelijke passie voor verduurzaming en innovatie invulling geven. 'Bij onze rioolwater-zuiveringen is een grote transformatie gaande. Waren het voorheen plekken met letterlijk een hek eromheen, nu komen er bedrijven en onderwijsinstellingen binnen. We bekijken hoe we fosfaat en andere stoffen uit restslib kunnen winnen, maar ook hoe bacteriën die het water zuiveren, tegelijkertijd bioplastics kunnen maken uit rioolwater. Het is een heel kansrijke ontwikkeling. Samen met andere waterschappen en bedrijven gaan we bioplastics in zodanig grote hoeveelheden maken, dat de plasticbedrijven kunnen onderzoeken hoe het is in te zetten in hun productieproces en wat de marktwaarde van dit materiaal is. Heel nadrukkelijk halen we bij onze innovatieve projecten ook het onderwijs erbij, universiteiten en hogescholen. Die bedrijvigheid, die jonge mensen geven de rioolwaterzuiveringen een heel andere dynamiek.' Moonen vindt de transformatie naar duurzaamheid prachtig. 'We zijn groene energieleverancier geworden door restwarmte te leveren aan bijna 500 huishoudens in Breda. Die bewoners krijgen een andere relatie met het waterschap. Het vergroot hun betrokkenheid.'

Publiek en privaat

De samenwerkingsverbanden die het waterschap aangaat, vindt Moonen belangrijk om duurzame ontwikkeling op poten te krijgen. 'Mensen werken vaak of publiek of privaat en dat hun hele leven. Ik ben er veel meer voor dat mensen beide doen. Ik vind het heel gezond als je combinaties maakt.' Ze is er zelf een belichaming van. Voor ze naar Den Haag ging, was ze cultuurtechnisch medewerker in land-inrichtingsprojecten en beëdigd rentmeester. 'Die ervaringen hebben me geleerd dat uitwisseling tussen beleid en uitvoering, publiek en privaat meer zou moeten plaatsvinden. En ook nog eens op regionaal, landelijk, internationaal en mondiaal niveau. Naast de grote lijn schetsen kun je dan ook een praktische inbreng geven.' Moonen schetst een paar voorbeelden. Twee keer voerde ze als dijkgraaf een buitenlandse handelsmissie met waterbedrijven aan. Ze ging niet alleen op pad om economisch voordeel voor de bedrijven te halen en om waterschapskennis te brengen. Nee, ze ging óók mee om kennis te halen. Al heeft Nederland een grote waterexpertise, het is altijd goed je licht op te steken over ontwikkelingen elders. In China vond ze de realisatiekracht indrukwekkend. Een complete afvalwaterketen (dus inclusief

riolering) wordt in enkele jaren gebouwd en in bedrijf genomen. Dat is bij ons nog niet denkbaar. Het verschil zit deels in het voortraject: er zijn daar minder mogelijkheden om bezwaar te maken tegen plannen. Maar men is vooral ook erg goed in projectrealisatie! Dat vindt ze ook voor Nederland interessant.

Veel energie stak ze in samenwerking met België. 'Een groot aantal van onze Brabantse beken ontspringt in Vlaanderen, maar wat mij bij mijn aantreden opviel, was dat Vlaanderen en wij elk een eigen stroomvisie en visiemigratieplan maken. Hoe eenvoudig kan het zijn om dat gezamenlijk te doen, zodat alles op elkaar aansluit!' Het grensoverschrijdend samenwerken gebeurt ook op het terrein van waterveiligheid en calamiteiten. 'Denk aan de kerncentrale in Doel, net over de grens. Als daar iets gebeurt, treft het ook Nederlandse wateren. De burgemeesters van beide zijden komen nu geregeld hier bijeen om gezamenlijk te trainen en oefeningen te doen.'

Jonge mensen nodig

Het stoffige, oubollige imago dat waterschappen omringt, schudt Moonen met verve van zich af. Er is werk aan de winkel. Waterschap Brabantse Delta heeft daarvoor ook behoefte aan jonge mensen. 'We krijgen veel civieltechnisch werk. Volkerak-Zoommeer wordt de grootste waterberging van Nederland. Het moet steden als Dordrecht beschermen tegen situaties waarbij zowel storm op zee als een hoge rivierafvoer is. Een tientallen miljoenenproject. Ook het Delta-programma geeft werk. Waterschappen staan voor de opgave primaire en regionale dijken te versterken, zodat ze voldoen aan de nieuwe veiligheidsnormen. Dat werk kunnen we niet alleen met de zittende mensen doen.' Al is het grotendeels civieltechnisch werk, ook hier komt participatie om de hoek kijken. 'We zijn geen eigenaar van de regionale keringen, er zijn vele grondeigenaren en gebruikers. Zij hebben hun eigen ideeën en wensen. Door met hen in gesprek te gaan ontstaat ook weer die participatie. Het zit overal verweven in ons werk en daarmee zijn we onderdeel van de samenleving.'

TEKST RIA DUBBELDAM FOTO'S WATERSCHAP BRABANTSE DELTA/
MAIKEL SAMUELS

CARRIÈRE

Carla Moonen

Opleiding / HBCS Cultuurtechniek, 1984, Wageningen Universiteit, Agrarische economie

Werk / Ze was cultuurtechnisch medewerker in landinrichtingsprojecten en beëdigd rentmeester, plaatsvervangend directeur van de Inspectie Rijksfinanciën en raadgever van het kabinet van de minister-president. Momenteel is ze dijkgraaf van Waterschap Brabantse Delta en Lid Raad van Toezicht van MVO Nederland.

Aanvankelijk wist hij niet goed wat hij ambieerde, behalve dat het iets moest zijn met milieu of natuur. Nu blijkt hij een GIS'er in hart en nieren te zijn. Olaf van der Sluis volgde na zijn studie de posthbo-opleiding Ruimtelijke informatietechnologie, een goede zet om werk te vinden.

'GIS is spannend en iedereen gebruikt het'

Waarom ging je na je studie de GIS-kant op?

'Omdat ik niet precies wist wat ik wilde, was de opleiding Land- en Watermanagement juist zo leuk. Het is een brede opleiding. Ik kon zo ieder jaar bekijken welke richting ik op zou gaan. In het vierde jaar kwam er al wat GIS voorbij. Omdat ik na de opleiding behoefte had aan een meer concrete richting, ben ik verder op het GIS-spoor gegaan en ruimtelijke informatietechnologie gaan doen.'

Ben je daarna op zoek gegaan naar een baan?

'Nee, ik wilde voordat ik zou gaan werken eerst wat meer van de wereld zien. Ik ben een jaar naar het buitenland gegaan, heb rondgetrokken door Australië, Nieuw-Zeeland en Zuidoost-Azië. Toen ik terugkwam, wilde ik wel meteen aan het werk. Het uitzendbureau waar ik me inschreef, keek in de kaartenbak – die hadden ze toen nog – en vond iets met GIS bij Staatsbosbeheer. Of dat iets voor me was. Zo heb ik op uitzendbasis 2,5 jaar als project- en GIS-medewerker bij Staatsbosbeheer gewerkt. Hartstikke leuk, maar toen was het project klaar en ben ik opnieuw gaan reizen: acht maanden door Azië.'

Uiteindelijk kwam je bij het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

'Als GIS-specialist deed ik veel analysewerk op het gebied van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Ik werkte met nog een GIS'er voor beleidsmedewerkers, die de Tweede Kamer onder andere op basis van onze analyses van antwoorden voorzien. Wij werkten veel met rekenmodellen en rasterdata en stelden kaarten samen voor bijvoorbeeld geur- of geluids-

overlast.

Na vier jaar ging het MNP samen met het Ruimtelijk Planbureau in Den Haag tot het Planbureau voor de Leefomgeving. Dat zou ook in Den Haag komen, maar ik zag dat reizen niet zitten. Ik had net een zoontje.'

Je werkt inmiddels alweer zes jaar als geo-informatie en datamanagement specialist bij de provincie Utrecht.

Naam Olaf van der Sluis
Woonplaats Driebergen-Rijsenburg
Studie Land- en Watermanagement, Hogeschool VHL, 1999
Functie Geo-informatie en datamanagement specialist, provincie Utrecht

Gaat het werk niet vervelen?

'Nee, helemaal niet. Wij beheren met het GIS-team 1200 datasets, waarvan een groot deel openbaar is. We maken analyses, kaarten en nieuwe datasets, en updaten en ontsluiten kaarten. Ik zorg voor nieuwe functionaliteit in onze webviewer en overleg daarvoor met gebruikersgroepen. Ik beheer de datasets van verkeer en mobiliteit en ben op de hoogte van alles wat er speelt. Het gaat om je eigen leefomgeving! Bovendien: GIS is spannend, bijvoorbeeld door de 3D-analyses die je maakt. GIS wordt steeds toegankelijker en bijna iedereen gebruikt het, bij navigatie, Google Maps en apps enzovoort. Ik wil dus wel blijven GIS'en, het is hartstikke leuk en vernieuwend.'

Waarom ben je lid van VVA?

'Ik blijf graag op de hoogte, vooral toen ik in het buitenland was en ook voor mijn werk. Ik lees het blad altijd. De excursies sluiten helaas niet aan bij mijn werk en ik moet er speciaal vrij voor nemen. Als ik een tip mag geven voor een leuke excursie: het Geofort is een aanrader.'

TEKST EN FOTO TAMARA VAN TRICHT

Eeuwenoude geschiedenis komt tot leven op Kops Plateau

Het Kops Plateau biedt een weids uitzicht over de Waal met de uiterwaarden en het groen tot in Duitsland. Deze idyllische plek, waar Frits Bevort als bestuurslid van de Marggraff Stichting beheerder van is, kent een eeuwenoude geschiedenis. 'Er is een schat aan relictten uit de Romeinse tijd opgegraven. Deze bron aan cultuurhistorie mag niet zomaar in het ongewisse blijven, hier moeten we iets mee!'

Dit vormde het begin van het initiatief voor het Kops Plateau. Al wandelend over het historische terrein aan de rand van de Nijmeegse stuwwal vertelt Frits Bevort, oud-bestuurslid en voormalig regiocoördinator Zuid van VVA Larenstein, over zijn inspiratiebron. 'In Frankrijk bij een bezoek aan Guedelon is het idee ontstaan. Ik zag jong en oud uit diverse disciplines en opleidingen samen aan een middeleeuwse burcht bouwen. Op traditionele wijze met hout uit het bos en stenen uit de rotsen is dit tot stand gekomen. Het idee was geboren: dit wil ik ook op het Kops Plateau.'

Hij stelde een bidboek op en benaderde de gemeente Nijmegen. 'Helaas was het bestuur minder enthousiast. Volgens de wethouder was er voorheen geld voor, maar door de crisis niet meer. Echter, de burgemeester was wel positief. 'Kom over een paar jaar terug, dan zijn er wellicht kansen.' Bevort hield vast aan zijn plan en uiteindelijk, bij de derde wethouder, kreeg hij medewerking. Hij benaderde onder andere Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en Hogeschool Van Hall Larenstein. Studenten van de HAN verzorgden de communicatie, zoals de website, enquêtes en

voorlichtingsbijeenkomsten. De Larensteinse studenten van verschillende disciplines onderzochten de geschiedenis van het Kops Plateau en ontwikkelden reconstructieplannen.

Gelaagde historie

Honderd studenten Tuin- en Landschapsinrichting lieten zich door de gelaagde historie van het Kops Plateau inspireren. Uit de periode van de middenbronstijd dateren relictten van grafheuvels en urnen. In de Romeinse tijd – rond het begin van de jaartelling – was op het plateau een belangrijke Romeinse commandopost gevestigd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog stond er een Duitse FLAK-stelling (luchtafweergeschut) en daarna zijn er noodwoningen gebouwd voor mensen die hun huis hadden verloren. Bij de opgravingen tussen 1986 en 1995 zijn restanten gevonden van een Romeinse villa, maar ook vele voorwerpen zoals helmen en medailles.

Uit diverse veldbezoeken en achtergrondstudies rolde een palet aan ideeën. Uiteindelijk kwamen er 24 creatieve plannen op basis van de gestelde randvoorwaarden zoals respect voor de cultuurhis-

MASTERPLAN

DOORSNEDE 1:250

IMPRESSIE NATUUR-SPEEL-LEER TUIN

IMPRESSIE UITZICHT

JACO BROBBEL DORSMAN, GINTARE GERULIENE, JOEP GORDIJN, ANNE-MARIE MAJOLE

Boven: ter inspiratie voor bewoners in de omgeving van het Kops Plateau presenteerden studenten Tuin- en Landschapsinrichting een aantal ontwerpen waaronder dit masterplan. Onder: een voorstel voor een bezoekersruimte, geïnspireerd op de Romeinse bouw.

torie, behoud van de geologische waarden en toegankelijkheid voor omwonenden. Bevort: 'De bevrogenheid van de studenten en het out-of-the-box-denken leiden tot inspirerende plannen. De keerzijde van de medaille is wel, dat er een kostenplaatje aan hangt. Hier hielden de studenten nog te weinig rekening mee, net als dat de bewoners zich ook in hun plannen moeten kunnen vinden.' Aan dit laatste hecht hij veel belang. 'De plek is niet alleen voor de Marggraff Stichting maar ook voor de omgeving.' Daarom betrok hij de bewoners met een inspiratieavond in mei. Ze gaven aan wat ze zelf graag op het Kops Plateau willen. Ter inspiratie waren zes studentenplannen tentoongesteld. Samen met studenten en omwonenden is gebrainstormd over bijvoorbeeld het reconstrueren van een boerderij uit de ijzertijd of een Romeinse villa.

Droom verwezenlijken

Werken met jong en oud uit diverse disciplines en het liefst ambachtelijk werken met oorspronkelijke materialen en gereedschappen, is Bevorts droom. Naast het Kops Plateau heeft hij nog andere, maatschappelijke projecten waarin hij zijn droom probeert te verwezenlijken. Bij het project Herenboeren in Bostel bijvoorbeeld zijn studenten van de HAN en circa tweehonderd burgers betrokken. Herenboeren wil mensen verenigen in voedselcoöperaties die gezamenlijk werken aan een eigen coöperatieve boerderij, die voorziet in hun eigen eten.

Bij elk project werkt Bevort samen met jongeren. 'Zij zijn de toekomst, zij moeten met het resultaat leven', motiveert hij. Het samenwerken met het onderwijs gaat niet altijd even makkelijk. 'Een project moet passen binnen de opleiding en het lespakket. Soms kost het flink moeite om leraren te overtuigen.'

Historie zichtbaar

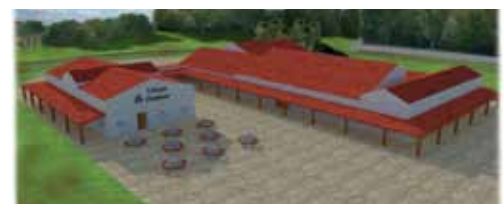
Ook omwonenden zijn soms lastig mee te krijgen. Het Kops Plateau is publiek toegankelijk en wordt volop gebruikt om te wandelen, te recreëren, te joggen en de hond uit te laten. 'Sommige mensen willen er gewoon hun hond kunnen uitlaten, maar anderen zijn juist weer heel positief over het idee. Je moet er wel wat voor doen. Ik zou er een hek om kunnen zetten en de natuur haar gang laten gaan. Echter ben ik van mening dat deze bijzondere plek toegankelijk moet blijven voor iedereen en dat de historie zichtbaar moet worden, de maatschappij heeft hier recht op. Ideeën zijn er voldoende. In een Italiaanse stad zag ik een glazen plaat waardoor je een blik kon werpen in de ondergrond. Zo werd de historie letterlijk zichtbaar.'

TEKST LEONIE HEUTINCK EN TAMARA VAN TRICHT
FOTO INGE VAN DEN HOVEN

Over de Marggraff Stichting

Frits Bevort is beheerder van ruim 700 hectare landgoederen verspreid over Nederland. Het Nijmeegse Kops Plateau van 11 hectare, is er een van. Deze terreinen waren generaties lang in het bezit van de familie Marggraff. Na het overlijden van Ewald Marggraff is in 2003 de Marggraff Stichting opgericht. Haar missie is om de landgoederen 200 jaar in stand te houden en te behouden. In 2014 is Stichting Kops Plateau opgericht om de geschiede-

nis van het Kops Plateau in samenwerking met studenten van diverse opleidingen tot leven te brengen.
www.kopsplateau.nl

'Knoest is geen bedrijf, dit is ons leven'

Bij de jeugdige bezoekers staat ze inmiddels bekend als 'Mevrouw Knoest'. Angelique Zeelen kan er wel om lachen. Samen met haar man Willy van Casteren runt deze enthousiaste spraakwaterval het bedrijf Knoest dat klussen uitvoert in het groen en evenementen organiseert op het grensvlak van natuur en landbouw. 'Mensen gaan hier met een heel andere bril naar de dingen kijken.'

Verwacht bij Knoest geen aangeharkte paden. Dat past niet in de filosofie van Angelique Zeelen. Op haar bedrijf werkt ze zoveel mogelijk met de natuur mee en mag iedereen bovendien die natuur meebeleven. Alhoewel, is het wel een bedrijf? Volgens Zeelen niet. 'Dit is ons leven. Het beantwoordt helemaal aan hoe wij in het leven willen staan. Met respect voor wat er in de natuur gebeurt en verwondering over alles wat groeit en bloeit.' Toch lijkt de bedrijfs-

matige aanpak aardig te lukken, getuige de dertig grote gezelschappen die de afgelopen vijf jaar het bedrijf bezochten en de twintig kinderfeestjes die jaarlijks georganiseerd worden. De klandizie is divers en varieert van bedrijven tot zangverenigingen, maar ook vriendengroepen en families kunnen terecht voor workshops of om juist tot rust te komen. De meeste activiteiten komen tot stand via mond-tot-mondreclame. Er is veel ruimte voor eigen initiatief, al

is niet alles mogelijk. Zeelen: 'Een feest met een professionele band vinden we niet passen. Je hebt kans dat de feestgangers te veel gaan focussen op de band en er tussendoor weinig persoonlijk contact met elkaar is. In zo'n geval is ome Henk met zijn accordeon misschien een beter alternatief.'

Bladeren van gemeente

Nadat ze het boerderijtje in Afferden met de twee naastgelegen percelen in 2009 koch-

ten, kwam de vraag wat ze met de grond moesten. De grond was tot dat moment al tijd intensief gebruikt als akker. 'Een bodemonster wees uit dat de grond morsdood was. Het bodemleven was totaal verdwenen. We begonnen met het planten van bomen, maar zonder voedsel groeien ze natuurlijk niet. De oplossing was bemesting in de vorm van bladaarde en ander organisch materiaal.' Het bedrijf krijgt de bladeren van de gemeente Gennep. Dat is opmerkelijk, omdat Knoest niet in die gemeente gevestigd is. 'Bergen, de gemeente waar Afferden onderdeel van is, is bang dat we er hier een illegale composteerderij van maken. Blad is in hun ogen namelijk een vorm van afval, zeker als het niet binnen een bepaalde tijd wordt verwerkt.' Een ambtenaar van Gennep zag echter hun goede bedoelingen en op die manier kwam het toch voor elkaar. 'De manier waarop het door die man werd opgepakt deed me erg goed', aldus Zeelen, die tot eind 2006 diverse jaren werkte bij een adviesbureau en op groenafdelingen van een aantal gemeenten. Het kantoorwerk beviel echter steeds minder, zodat begin 2007 zekerheid werd ingeruild voor vrijheid en het bedrijf van de grond kon komen.

Permacultuur

De manier waarop Knoest de grond behandelt wordt permacultuur genoemd en werd in de jaren 70 ontwikkeld in Nieuw-Zeeland, waar de bodem in die tijd veel te lijden had van uitdroging door zon en wind. 'Het is bij permacultuur niet nodig om voedingsstoffen in de grond te werken, gewoon verspreiden werkt prima', aldus Zeelen. 'Een koe graaft toch ook geen kuil om haar mest in te deponeren om die vervolgens af te dekken?' In de afgelopen jaren heeft de bodem zich kunnen ontwikkelen en een rondgang over het bedrijf laat zien dat de aangeplante bomen en struiken het prima doen. Een deel van het terrein wordt extensief beheerd en alleen gefaseerd gemaaid. Meewerken met de natuur betekent ook dat er ruimte is voor fauna. Zo staat op het terrein bijvoorbeeld een nestkast voor een torenvalk die jaagt op muizen die in het grasland voorkomen.

Grafkist

Hout is een belangrijke bron van inkomsten. Doordat Van Casteren boomverzorger van beroep is, kan hij daar makkelijk aan komen. In een schuur bij het huis wordt het hout verzaagd met professionele machines die

vaak overbodig werden bij andere bedrijven door de aankoop van nieuwere modellen. De lintzaag, een heuse Wood-Mizer, importeerden ze zelfs vanuit Duitsland. Zeelen: 'We zagen hem tweedehands op een veilingsite staan. Dat is best bijzonder voor dit soort apparaten. Er kwam in het verleden wel iemand met een mobiele zaagmachine, maar dan werd er om financiële redenen in korte tijd vaak veel verzaagd, zonder dat de tijd werd genomen om te kijken wat we nu precies met een stuk hout wilden doen. Met een eigen zaag heb je die tijd wel.' Van het hout maken ze uiteenlopende dingen, zoals broodplanken, gebinten voor schuren maar ook grafkisten. De vraag waarom had Zeelen al verwacht. 'De vader van Willy is een aantal jaar geleden overleden. We wisten al enige tijd dat dit eraan zat te komen en Willy wilde graag iets betekenen voor de uitvaart. Hij heeft toen zelf de graf-

kist gemaakt en dit leverde zoveel positieve reacties op, dat we nu ook andere mensen de kans willen geven om zoiets te doen.' Dit kan zelfs tussen het overlijden en de uitvaart nog geregeld worden. 'Ik ben zelf niet bang voor de dood en heb mijn eigen baar al laten maken. Ik moet dus zorgen dat ik in de tussentijd niet teveel aankom, anders past het niet meer', lacht ze. Met de baar staat ze op beurzen, om te laten zien wat er allemaal mogelijk is op dat gebied. In de toekomst zal één van de ruimtes in de schuur ingericht worden als showroom annex werkplaats, zodat bezoekers de verschillende producten van Knoest kunnen bekijken.

Andere bril

Elders op het terrein is een kleine cirkelvormige lap grond te vinden waarmee niets gebeurt. De natuur mag hier haar gang gaan; er wordt ook niet beheerd. Zeelen: 'Als ik kinderen vertel dat we bewust niets met dit stuk doen, zijn ze verbaasd. Ze kunnen zich niet voorstellen dat je niets met iets zou willen doen. Volwassenen snappen vaak beter dat je je bewust afzijdig houdt van bepaalde dingen, bijvoorbeeld vanwege een overwonnen verslaving.' Iets anders waarin kinderen van volwassenen verschillen, maar dan juist andersom, is het composttoilet. Dit toilet onderscheidt zich van andere toiletten doordat ontlasting niet wordt weggespoeld, maar bedekt met organisch materiaal om vloeistof op te nemen of stank tegen te gaan, waarna iemand anders weer kan plaatsnemen. Een blik in een aanwezige pot die ook wordt gebruikt, leert dat de ontlasting onzichtbaar wordt door het toegevoegde zaagsel en er ook geen sprake is van geuroverlast. Zeelen: 'Kinderen vinden het principe van het composttoilet niet gek. Volwassenen daarentegen vaak wel. Voor hen is doorspoelen de normaalste zaak van de wereld, terwijl dit heel veel schoon water kost. Zo leert iedereen hier met een andere bril naar de dingen te kijken.'

TEKST EDWIN VRIEZEN

FOTO'S INGE VAN DEN HOVEN

Naam Angelique Zeelen
Bedrijf Knoest
Vestiging Afferden
Medewerkers twee en enkele vrijwilligers
Opleiding Middelbare Bosbouw- en Cultuurtechnische School, Natuur- en Milieutechniek, 1994

→ www.knoest.eu

Angelique Zeelen is actief op LinkedIn en Twitter

Om het water goed te beheersen tijdens hoogwater wordt de Millingerwaard verruimd. In 2008 is het Ruimte-voor-de-Rivier-project gestart, maar pas in 2013 is het daadwerkelijke graven begonnen. Tijdens de excursie op 22 mei toonden Barteld Wup van Staatsbosbeheer en Iwan Reerink van K3Delta namens de Combinatie hoe door optimaal duurzaam grondstoffengebruik voor meer veiligheid wordt gezorgd en robuuste natuur wordt ontwikkeld.

Meer veiligheid en hoogdynamische natuur

Barteld Wup (l) en Iwan Reerink leggen uit hoe het project voor de Millingerwaard in elkaar steekt.

Eerst iets over de Millingerwaard zelf. Dit natuurgebied van circa 400 ha ligt in het Natura 2000-gebied Gelderse Poort. Er is al gevarieerde natuur ontstaan nadat in de afgelopen vijftig jaar het kleipakket grotendeels is afgegraven voor de baksteen-industrie. In het noordoostelijk deel van de Millingerwaard werd nog tot eind 2014 klei gewonnen. In het westelijke deel ligt het hoogwaterervrije industrieterrein (30 ha) van De Beijer Bouwgrondstoffen BV, een op- en overslagbedrijf van zand en grind. Verspreid over de waard ligt een tiental woningen

(Klaverland en Waiboerweg) en er is een theetuin.

Rondje Millingerwaard

Om een idee te krijgen wat er nodig is voor de uitvoering van het programma Ruimte voor de Rivier bezoeken wij per auto enkele interessante plekken. Staatsbosbeheer voert de regio over het gehele project. De aannemerscombinatie die het werk uitvoert bestaat uit Boskalis, A.L. v.d. Wetering B.V. en K3Delta. Eind 2016 moet de aannemerscombinatie zover zijn dat bij maatgevend hoogwater een waterstandsval van

9 centimeter wordt gehaald.

De aannemerscombinatie mag nog tot 2020 werkzaamheden verrichten. Deze langere werktijd is nodig om goede delfstoffen zoals vrijkomende klei en zand te kunnen afzetten. Daarna kan dan een langdurige natuurlijke ontwikkeling plaatsvinden en is de veiligheid gewaarborgd. Voorafgaand aan de werkzaamheden is in het najaar van 2014 een aantal beverburchten en -dammen verplaatst.

Zandinstallatie

Onze eerste stop is de Millingse dam. Hier is begin april gestart

met de bouw van de zandinstallatie en de bijbehorende laadlocatie aan de rivier. Voorafgaand aan het zandwinnen wordt de bovenliggende klei met hydraulische kranen afgegraven en zoveel mogelijk per schip afgevoerd of in depot tegen de dijk gezet. Met de inkomsten van deze delfstofwinning (circa 3 miljoen m³ industriezand en circa 250.000 m³ keramische klei) wordt een aanzienlijk deel van het project bekostigd. De installatie gaat deze zomer in productie; industriezand wordt uitgewisseld tegen vrijkomende overtollige specie.

De Waal heeft oude meanders achtergelaten in het landschap. Dit oude patroon wordt gerespecteerd door alleen reliëfvolgend te ontkleien. Het zand onder de kleilagen van de Waalgeulen komt daarmee aan de oppervlakte en gaat het patroon van de 'kwelvingers' vormen. Als de oude meanders bij hoog water vollopen, wordt het oude patroon van de rivier dus weer zichtbaar.

Hoogdynamisch milieu

Onze volgende stop is bij de voormalige Waiboerhoeve. Hier zien wij één van de kwelvingers. De bovenste kleilaag is verwijderd, waardoor er kwelwater vanaf de Waal toevloeit met een potentiaalverschil van circa 25 cm. Hierdoor kan zich een bijzondere microfauna ontwikkelen. In de toekomst kan er een 'waarlijk paradijsje' in een hoog-

Bij de zandinstallatie.

Huidige Millingerwaard gezien vanuit een drone.

Aan de oever van de Waal.

dynamisch milieu ontstaan. Voorbij Klaverland waar de theetuin ligt, wordt gestopt om even naar de rivier te lopen. Op het strand groeien monumentale wilgen die, onder invloed van afwisselend hoge- en lage waterstanden in de rivier, een enorm bovengronds wortelstelsel hebben gevormd. In het zand onder de bomen ligt een kudde Galloways (van de organisatie Free Nature) te rusten. Wij volgen de weg door het Millingerduin, een uniek stuk

levend rivierduin. Verderop ligt De Beijer. Het bedrijf zal op korte termijn (2016) moeten verhuizen naar een locatie in Dodewaard. Die verhuizing betekent meer ruimte voor nieuwe natuur en ook meer ruimte voor dynamische processen. Er wordt nu druk gewerkt aan de hoofdgeul die het watersysteem via de Kaliwaal gaat verbinden met de rivier. Vanuit de hoofdgeul kan het water vrij naar de nevengeulen stromen die diep het gebied insteken. Omdat de geulen van

onderaf vollopen, gaat het waterpeil in de vingers veel meer fluctueren. Er zal daardoor een hoogdynamisch milieu ontstaan met een bijzondere natuur.

Zwarte sterns

De laatste twee stops geven ons een idee van de al bestaande wilde natuur in de Millingerwaard. De oude rivierstrang die hier ligt, krijgt geen open verbinding met de nieuwe geulen. Bij de vogelkijkhut is de lucht vol zwarte sterns, die daar nu al

op vlonders broeden. Een eindje verderop bloeit het fonteinkruid uitbundig. Even denken we dat het begint te regenen vanwege druppels die in het water en op onze hoofden vallen, maar ze blijken van spuugbeestjes in de wilgen afkomstig te zijn. Al met al een bijzondere excursie.

TEKST CARLA SCHÜTTE
FOTO'S INGE VAN DEN HOVEN
EN STEVEN BRINK (LUCHTFOTO)

Ecologie Groningen inspireert

Op de regenachtige vrijdagmiddag 29 mei was VVA Larenstein te gast bij de gemeente Groningen. Het thema was ecologisch groenbeheer. Een aantal deelnemers is zelf ook werkzaam bij een gemeente en deed tijdens de excursie volop inspiratie op.

De middag begon droog, met een presentatie van stadsecoloog Mark Ronda over hoe het ecologische beleid van Groningen is opgezet. 'De gemeente gebruikt haar geomorfologische ondergrond als basis om voor elke ondergrond doelsoorten en habitattypen te bepalen. Groningen is zodoende in vijf gebieden opgedeeld, elk met een specifiek beheer.' Ronda maakte met zijn uitleg de deelnemers enthousiast om zelf meer met ecologie te gaan doen. Elma Busz, beleidsmedewerker openbare werken bij gemeente de Midden-Drenthe:

'Groningen heeft haar doelen goed onderbouwd en maakt de resultaten inzichtelijk via structurele monitoring. Boeiend om te horen, want in Midden-Drenthe zijn we bezig met het opstellen van een nieuw groenbeleidsplan. Vooral qua ecologisch groenbeheer hopen we een goede stap te kunnen zetten, waarbij draagvlak van bewoners natuurlijk een vereiste is.' Linda de Groot, beleidsmedewerker groen bij de gemeente Haren: 'Het afstemmen van de bloem- en kruidenmengsels op doelsoorten en landschapstype, daar willen we in Haren ook meer mee gaan doen.' Ze vindt het leuk om een kijkje te nemen in de keuken van de burens: 'Interessant hoe Groningen het natuurlijk groenbeheer heeft vastgelegd in onder andere een stedelijke ecologische structuurkaart en die als kader meegeweet bij infra- of bouwprojecten.'

Na de presentatie was het tijd om te zien hoe het beleid in de praktijk uitpakt. In Park Selwerd, vier jaar geleden omgevormd tot een ecologisch beheerd park, zagen we onder meer schelpen als bodembedekking, wat heeft geleid tot mooie, schrale en bloemrijke vegetaties. De excursie vervolgde per fiets langs andere projecten, waarbij wensen van bewoners over bijvoorbeeld uitstraling en gebruik waren meegenomen. Busz: 'We hebben mooie bloemrijke resultaten gezien op verschillende ondergronden; met interessante soorten zoals orchideeën.' Ze was enthousiast over de gescheperde schaapskudde. 'Behalve dat ze het gras op lastige plekkjes kort houden, is het ook een geweldige attractie. Het zou fantastisch zijn als we ook in onze gemeente een schaapskudde kunnen krijgen.'

TEKST EN FOTO'S MARIJE KATTENWINKEL

Slechts vier op de honderd werkende vrouwen vervult een managersfunctie, tegen negen op de honderd werkende mannen. Dat blijkt uit onderzoek van het CBS. Om daar iets aan te veranderen is Topvrouwen.nl opgezet met onder meer voormalig kamervoorzitter Gerdi Verbeet als kwartiermaker. In de database van Topvrouwen.nl kunnen raden van commissarissen bij vacatures talentvolle vrouwelijke kandidaten vinden. Is zo'n actie nog nodig? Nederlandse vrouwen streven immers mannen voorbij qua opleidingsniveau. Dit zal zich op den duur toch wel vertalen in een meer evenwichtige man-vrouwverhouding op hogere posities? Of zie je toch belemmeringen en is er een gerichte sturing nodig om vrouwen verder te helpen?

Vrouwen komen vanzelf aan de top

Reacties

Leendert Lau

MBCS Cultuurtechniek, 1987
HBCS Weg- en waterbouw en bodemsanering, 1991
Project engineer/projectleider bij Ballast Nedam Infra

'Vrouwen denken vanuit hun gevoel. Uitgangspunt is gelijkwaardigheid. In het bedrijfsleven worden processen en samenwerkingen vanuit de top zeer rationeel bekeken, bedrijven worden door de beurs geregeerd. Strijd, concurrentie en macht zit in de genen van het economische model. Dit systeem heeft de rode kaart gekregen. Zeer recent nog ABN AMRO.

Vrouwen komen aan de top, waar door 'omdenken' een aangepast economisch systeem wordt gevolgd. Kenmerkend onderdeel is het overleg tussen stakeholders met accent op

innovaties op technisch en economisch gebied. Topmanagers (V/M) hebben aandacht voor vakmanschap en denken niet uitsluitend aan maximale winst.

De BV Nederland is op een kruispunt aangekomen. Gaan we door of volgen we de aanwijzingen en keren we de situatie? Ik denk dat er behoefte is aan gerichte sturing om meer vrouwen 'aan de top' te krijgen. Belangrijk is dat we niet te ver doorslaan in het 'omdenken'. Teveel overleg, gebrek aan ondernemerschap moet voorkomen worden.'

Daniëlle Hulsebos

Tuin- en Landschapsinrichting deeltijd, 2001
Eigenaar van TUIN ontwerpburo

'In een onlangs gepubliceerd onderzoek in de Harvard Business Review werd aan collega's en ondergeschikten gevraagd hun directe leidinggevenden te beoordelen op basis van 16 competenties. De resultaten laten er geen misverstand over bestaan: vrouwen presteren op 15 punten beter dan hun mannelijke collega's. Inmiddels zijn er steeds meer bedrijven die zich hiervan bewust worden en de talenten van vrouwen erkennen en waarderen. Ik ben ervan overtuigd dat hoe ambitieuzer de vrouw, hoe meer kansen ze zoekt en zal krijgen. Hoemeer

kansen ze krijgt hoe ambitieuzer en succesvoller ze zal worden, ook zonder een site als TOP-vrouwen. **We komen eraan....'**

Sabrina van Nieuwkerk

Bos- en Natuurbeheer, 2005
Landmeter/tekenaar bij Siegers
Landmeetkunde

'Ik ben het niet eens met deze stelling. Als landmeter/tekenaar ben ik werkzaam bij een klein landmeetbureau, Siegers Landmeetkunde. Daarbij moet ik goed mijn best doen om serieus genomen te worden. **Als ik bijvoorbeeld de bouw op kom samen met een man, wordt hij aangesproken**, ook al ben ik de hoofdlandmeter en heb ik de papieren in handen. Ook word ik standaard als meneer aangesproken, terwijl je prima aan mij kan zien dat ik dat niet ben. Er zal niet zo zeer sturing nodig zijn bij de betreffende vrouwen, maar meer bij de vooroordelen die er zijn voor vrouwen in 'sterke' func-

ties. Er is zeker een verschil tussen man en vrouw, zowel fysiek als mentaal. Kunnen we dit benutten of zijn sommige beroepen niet weggelegd voor de andere sekse? Landmeten is daar zeker een voorbeeld van. Fysiek is dit beroep best zwaar en af en toe kom ik wat kracht tekort. Dit kan ik wel compenseren door 'slim' te meten.'

Robert W. Pol

Bos- en Natuurbeheer, 1984
Bedrijfsleider bij Baars aannemerij -
transport

'Natuurlijk zijn er meer vrouwen nodig op managementniveau. Net zoals een betere verdeling man/vrouw in de gehele maatschappij. Met deze basisgedachte naar de vraagstelling kijkend of er echt actief gestimuleerd moet worden meer vrouwen in de cultuurtechnische beroepsgroep aan het werk te krijgen, zou mijns inziens een uitsluitend natuurlijke gang moeten hebben. Terugkijkend heeft de gelijkwaardigheid van vrouwen de afgelopen honderd jaar een hele vlucht genomen wanneer je de millennia daarvoor beschouwt. **Vrouwen op**

topniveau in de verhouding 50-50 heeft gewoon tijd nodig. Wanneer nu de balans wordt gemaakt naar de inspanning die een gezin en een bedrijf moet leveren, met twee fulltime of deeltijd werkende ouders, kun je concluderen dat het nog wat tijd nodig heeft, voordat het natuurlijke gelijkwaardige evenwicht bereikt is tussen persoonlijke, sociale en bedrijfsmatige acceptatie en implementatie.'

Robbert Faber

MBSC Cultuurtechniek, 1972
Zelfstandig consultant vastgoed-
informatie

'Vrouwen komen vanzelf aan de top? Ja die heel uitzonderlijke, de beste van de besten wel. Anderen moeten een handje worden geholpen. De eerste vrouw die aan de Bosbouw en Cultuurtechnische School ging studeren was Mies Batenburg. Dat was eind zestiger jaren. Toen waren de bedrijven waar die BCS'ers gingen werken nog mannenbolwerken. Gelukkig is dit veranderd, maar nog niet genoeg. **Dat vrouwen die de capaciteit en de wil hebben om aan de top te komen daar vaak toch niet komen, ligt aan ons.** Wij zoeken gelijkgestemden. Dat doen wij bij het aannemen

van personeel. Bestuurders en raden van commissarissen doen hetzelfde bij het aantrekken van topmanagers en toezichthouders. Als 'wij' dan mannen zijn dan zoeken we vaak ook een man. Dat is ook makkelijker want in hogere functies zijn daar veel meer van en ook de kans dat we de persoon al kennen via het *old boys* netwerk. Een streefcijfer van 30 procent vrouwen in topfuncties is prima. Maar om dat te realiseren moet er ook meer aandacht komen om de managementlaag daaronder meer met goede vrouwen te vullen.'

Ankie de Vreugd

Tuin- en Landschapsinrichting,
2004
Omgevingsmanager grondzaken bij
Gasunie

'Als de stelling wijzigt in 'Doelgerichte vrouwen komen vanzelf aan de top' ben ik het ermee eens. Wel kan het geen kwaad om alle mogelijke tools in te zetten die gemotiveerde vrouwen zo vroeg mogelijk verder brengen. De databank topvrouwen.nl lijkt mij een prima medium om zichtbaar en gevonden te worden. **Zou een dergelijk initiatief ook op een lager niveau kunnen? Immers, elke topvrouw heeft ooit een andere (lagere) functie bekleed.** Elke werkende vrouw zal zich waarschijnlijk afvragen hoe ze een goede balans tussen werk

en privé kan vinden. Graag houden we alle ballen in de lucht, met als gevolg dat je je doel uit het oog kunt verliezen of geen doelen kunt stellen. Contact met en tips van medestanders lijken me dan ook prettig. Dus naast topvrouwen.nl een databank of ander medium om in contact te komen met 'bondgenoten' of mentoren. Daar zou ik wel gebruik van willen maken, aangezien ik het nog niet tot de databank topvrouwen.nl heb geschopt.'

'Jonge mensen enthousiast maken voor de opleiding'

De VVA organiseert iets nieuws: de verkiezing Alumni van het Jaar. De winnaars zijn een jaar lang ambassadeurs van de opleidingen van Hogeschool VHL Wageningen Velp. Zusterorganisatie Aristaeus en Hogeschool VHL in Leeuwarden organiseren sinds 2009 jaarlijks zo'n verkiezing. IJsbrand Velzeboer is door vakgenoten uitgeroepen tot Alumnus van het Jaar 2015 van de opleiding Voedingsmiddelentechnologie.

'Dat ik oprichtingsvoorzitter was van Aristaeus kan misschien meegespeeld hebben, maar dat heeft natuurlijk niets met het vak te maken. De belangrijkste reden voor de titel Alumnus van het Jaar is dat ik zeer betrokken ben bij wat ik doe', zegt IJsbrand Velzeboer. 'Ik neem ook geen blad voor de mond.' Zijn betrokkenheid is onder meer af te lezen aan de vier voedingsboeken die hij schreef, waaronder 'Of je worst lust' en 'Het voedselbombardement'. Ook wordt hij geregeld door televisieprogramma's als deskundige geraadpleegd, meestal naar aanleiding van voedselschandalen. Een voordeel van de titel Alumnus van het Jaar is de kans om je netwerk uit te breiden. Toch is Velzeboer selectief. 'Op LinkedIn heb ik nooit veel meer dan 400 connecties. Het gebeurt regelmatig dat ik oude contacten vervang door nieuwe, als die meer voor mijn netwerk kunnen betekenen. In de loop van de tijd wordt het netwerk dus steeds sterker.'

Aanstekelijk vertellen

De invulling van het ambassadeurschap verschilt per persoon. 'Van Hogeschool VHL krijg je alleen de opdracht mee om de opleiding te promoten. Hoe dat moet

zeggen ze er niet bij. Ik ben zelf langs middelbare scholen gegaan. Door aanstekelijk te vertellen over je passie kun je zo jonge mensen enthousiast maken voor de opleiding. Bij VHL heb ik een symposium georganiseerd over ontwikkelingen in het vakgebied. Dit was een mooie gelegenheid om het bedrijfsleven te betrekken bij het onderwijs en de studenten.'

Kritisch betrokken

Sinds 2000 is Velzeboer eigenaar van Scienta nova, dat zich bezighoudt met bevordering van de voedselveiligheid door het aanbieden van opleidingen, het doen van onderzoek en het uitvoeren van inspecties. Of het eigen bedrijf heeft bijgedragen aan het winnen van de alumniverkiezing weet hij niet. 'Er lopen bij ons wel stagiairs rond en ik ben kritisch betrokken bij de opleiding, maar ik weet niet of dat invloed heeft gehad.' Velzeboer heeft nog enkele tips voor toekomstige Alumni van het Jaar: 'Blijf jezelf, wees initiatiefrijk en ontwikkel je eigen mening over dingen die gebeuren in je vak. Loop niet achter anderen aan.'

TEKST EDWIN VRIEZEN

IJsbrand Velzeboer bij 18.000 vel papier dat is weggegooid toen zijn bedrijf Scienta nova overging naar een papierloos kantoor.

Verkiezing Alumni van het Jaar 2016

Weet je iemand die een goede ambassadeur kan zijn voor je opleiding en zou je die graag eens in het zonnetje willen zetten vanwege zijn of haar verdiensten voor het vakgebied? Of ben jij dat wellicht zelf? Geef je kandidaat voor Alumni van het Jaar 2016 op bij het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725. Degene die je aanmeldt is een alumnus van een van de volgende opleidingen: Land- en Watermanagement, Bos- en Natuurbeheer, Tuin- en Landschapsinrichting, Bedrijfskunde en Agribusiness, Dier- en Veehouderij,

International Development Management en Voedingsmiddelentechnologie.

Veertig jaar na het afstuderen aan de HBCS weer bij elkaar.

Wie sjoen os Limburg is

'Wie sjoen os Limburg is' ervaren de 55 deelnemers tijdens de reünie van de Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School op 16 mei. Veertig jaar geleden zijn we in Velp afgestudeerd en kregen we als groep van bijna tachtig studenten onze diploma. Na vier jaar studie en inzet stond een trotse directeur Anne Bierma voor de groep die aan een lange levenswandel begon.

Nu komen we weer bij elkaar. Het weer doet on-Zuid-Limburgs aan: er hangt een mist boven de heuvels en het is koud voor de tijd van het jaar. Het lijkt wel of we in Schotland zitten met de bijpassende mistflarden. Niet echt inspirerend om naar buiten te gaan, maar de koffie met vlaai bij Café Buitenlust compenseren dit in ruime mate.

Misschien kent u de ervaringen van een reünie: sommigen herken je direct, bij anderen duurt het wat langer en af en toe zegt alleen de naam iets. Het hangt wel sterk

af van je vermogen om mensen te herkennen na zoveel jaar.

Nadat bijna iedereen is gearriveerd, neemt Tom van Sambeek het woord. Het valt niet mee om zo'n massa enthousiaste mensen stil te krijgen. In zijn woord van welkom blijkt dat, voor zover bekend, gelukkig nog niemand is overleden. Wel kunnen sommigen door hun lichamelijke conditie niet meedoen.

De opkomst is hoog: bijna 50 procent. En dat in het zuidelijkste puntje van Nederland.

Het is een kakofonie wanneer de gesprekken weer losbarsten. De gesprekken gaan over werk en privé en hebben vooral het kenmerk van rust en respect voor elkaar. Misschien is de leeftijd daar oorzaak van. We hebben veel gezien en meegemaakt. Sommigen zijn nog druk aan het werk, anderen genieten van hun verdiende pensioen. Maar dan nog is er altijd een band met het werk merkbaar; het zit kennelijk in ons bloed. Ook de aanwezige partners

laten van zich horen. Veel contacten worden opnieuw gelegd en amusante verhalen verteld.

De wandelingen starten: een korte 'rondom de kerk' en een langere door het heuvelland. Lee Vos gidt ons door het gebied. We lopen de hellingen langs de Heijmansgroeve af en vervolgen het pad langs de Geul. Even een fotostop voor de ingang van de groeve. Het weer blijft miezerig, maar niemand laat zich kennen en we lopen pratend door.

Bij Buitenlust wacht de borrel. Ik zit als het ware in een tijdmachine. We flitsen van 1975 terug naar het nu en omgekeerd. Soms moet je het geheugen even opruimen, maar dan komt het heel duidelijk in beeld. Een wonderlijke beleving.

De bijeenkomst sluit af met een goed verzorgd en lekker buffet. Druppelsgewijs vertrekken sommigen na afloop, omdat zij een lange reis voor de boeg hebben. Deze middag heeft zich van

zijn beste kant laten zien. Er is veel onderlinge warmte, rust en wijsheid gevoeld. De lucht klaart eindelijk op en het heuvellandschap toont zich in prachtige voorjaarskleuren.

Tom en Lee, heel erg bedankt voor deze middag, waarvan ik uit ervaring weet dat het een enorme voorbereiding vraagt. Het was zeer de moeite waard en ik weet zeker dat velen met plezier terugkijken op die tijd in het sjoen Limburg.

TEKST EN FOTO'S GERARD ULIJN

'Ik had dit twintig jaar eerder moeten doen', zei Henk Adema vorig jaar in VVA Magazine over de cursus Adviseur Openbaar Groen van Hogeschool VHL Trainingen & Cursussen. Hij maakte een inrichtingsplan voor een uitloophet van Groenlo, dat inmiddels volop in uitvoering is.

Opdracht cursus Adviseur Openbaar Groen komt tot uitvoering

Mei 2014 had Henk Adema het diploma op zak, maar zijn project liep door. Het stopte niet bij een plan op papier. Adema maakte voor een 47 hectare groot gebied grenzend aan zijn 'achtertuin' een herinrichtingsplan voor nieuwe natuur, recreatie, educatie en cultuurhistorie. Hij noemde zijn plan De Spaanse Ruiter naar een zeldzame plant die in de zeventiende eeuw kenmerkend was voor het gebied. De terugkeer van die plant is zijn droom. Andere ingrediënten voor het plan zijn dat de beek Slinge weer mag gaan meanderen en dat ecologische verbindingen worden hersteld. Voor wandelaars bedacht hij struipaden. Ook gaf hij het evenement Slag om Grolle een plek.

Plan met draagvlak

Adema benaderde de gemeente, lokale partijen en organisaties. Zo verkreeg hij draagvlak. 'Het ging niet zonder slag of stoot. Verplaatsing van onder meer het dierenverblijf, grondruil en ideeën zoals een bijenstal gaven het nodige verzet bij omwonenden en organisaties. Na een aantal bijeenkomsten stond iedereen achter het plan, dat Stadspark Grolse Weide is gaan heten. Het blijft spannend. Ik heb een plan gemaakt, maar in de praktijk moet blijken of het werkt.'

Betrokkenheid partijen

Het is een hele uitdaging alles te realiseren. Het plan moet low budget worden uitgevoerd. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers – omwonenden, verenigingen en organisaties – kan er veel. Het terrein waar het evenement De Slag om Grolle gespeeld wordt, is ingericht. Het dierenverblijf is verplaatst en wandelpaden zijn aangelegd. De locatie waar de grond gaat verschrallen – 'De Spaanse Ruiter' – is aangewezen. Met Grolsch zit Adema om tafel voor sponsoring. 'Met man en

macht wordt er gewerkt om het project uit te voeren.'

De gemeente investeert in het herstel en de verbreding van de Grolsche gracht. In de toekomst kunnen recreanten met een fluisterboot over de gracht varen. Er is ook een idee voor een zwemwedstrijd. Dit alles voert de druk op om de waterkwaliteit te verbeteren. In de gracht is blauwalg aanwezig. Het waterschap onderzoekt de mate waarin de alg voorkomt. De fluctuerende waterstand zorgt voor stilstaand water in bepaalde periodes. Stroming behouden en de waterstand reguleren hebben daarom prioriteit. De oplossing, door Adema bedacht, is een kunstmatige sluis. Deze wordt binnenkort aangelegd. Of zijn andere idee – een infiltratiefilter door middel van rietvelden – doorgang kan vinden moet blijken.

Lead

Adema heeft de lead in zowel de uitvoering als het toekomstig beheer.

'Instandhouding is net zo belangrijk als ontwikkeling. Hier wil ik mij graag hard voor maken!' Adema krijgt veel positieve en enthousiaste reacties. Ook van medestudenten die samen met hem de cursus Adviseur Openbaar Groen hebben gedaan. Inmiddels is Adema een nieuwe uitdaging aangegaan als adviseur groene ruimte bij Dostal Vorden en TWW Oldenzaal met de groene onderneming de Groenste Zaak. Adema gaat de markt op om opdrachtgevers te ontzorgen door het aanbieden van een werkpakket in de groene en grijze sector. De kennis uit de opleiding kan hij goed toepassen. Door de opleiding is Adema tot nieuwe inzichten gekomen en staat hij bewust stil bij het planproces. Hij vindt de opleiding een absolute aanrader.

TEKST LEONIE HEUTINCK

De cursus Adviseur Openbaar Groen start in september. Meer informatie: zie de achterkant van VVA Magazine en op www.hogeschoolvhl.nl/tenc.

Het ontwerp Grolse Weiden. Bovenin de Slinge, onderin de stadgracht van Groenlo die in verbinding staat met de Slinge. 1. vernieuwd dierenverblijf, 4. evenemententerrein De Slag om Grolle, 8. en 9. schrale grasweiden, 15. nieuwe struipaden, 16. bestaande ecologische oever, 17. nieuwe natuur.

WORD NU VVA-LID

Voor de periode 2015-2016-2017 slechts € 55,50. En maak kans op een weekendje naar de Ezelgasterij in Groeningen. Slapen in een wijnvat met overdag een ezelwandeling voor 2 personen.

Door lid te worden van VVA Larenstein:

- Vergroot je je CARRIEREKANSEN door activiteiten als Carrièredagen en het plaatsen van een gratis banenoproep in VVA Magazine.
- Breid je je NETWERK uit met meer dan 3500 studiegenoten. Steeds meer mensen vinden een baan via het netwerk en social media. VVA Larenstein heeft een LinkedIngroep met meer dan 2200 vakgenoten en organiseert regelmatig netwerkevents.
- Houd je CONTACT en vergroot je je KENNIS via VVA Magazine, de website, nieuwsbrief, workshops en excursies.

Wie ben je?

Voornaam & Achternaam

Adres

Postcode/Plaats

Telefoon

Mobiel

Geboortedatum

m/v

Bankrekeningnummer

E-mail

LinkedIn-profiel

Lidmaatschapstype:

Actie voor afgestudeerden in 2015: voor de periode 2015-2016-2017 slechts € 55,50. Per jaar is de contributie € 39,00. Genoemde bedragen gaan uit van automatische incasso, anders geldt een toeslag van € 3,00.

Welke opleiding volgde je?

☐ Helicon MBO Velp

☐ Hogeschool Van Hall Larenstein

Opleiding

Richting

Akkoordverklaring:

Ik machtig de VVA Larenstein om de verschuldigde contributie van mijn bankrekening af te schrijven. Als ik het niet eens ben met de automatische incasso, kan ik dit binnen 30 dagen herroepen via mijn bank.

Datum

Handtekening

Meer informatie kun je vinden op onze website www.vva-larenstein.nl. De ingevulde bon mag je opsturen naar Postbus 350, 6880 AJ Velp of mailen naar info@vva-larenstein.nl.

Ora et labora

Een tijdje terug had ik een afspraak in een voormalig klooster. Toen ik binnenkwam zag ik in een gebrandschilderd raam de tekst Ora et labora. Dit is Latijn voor bid en werk, een tekst die de heilige Benedictus veel gebruikte.

Mijn ervaring is dat we tegenwoordig kunnen zeggen bid vóór werk en dat er een nieuwe heilige moet komen die voor nieuwe opdrachten in ons werkgebied gaat zorgen. Betaalde banen en niet de vrijwillige bijdrage die de politiek van haar burgers verlangt in de zorg en het onderhoud van de openbare ruimte. Daarmee erkent de overheid het belang van deskundigheid in de beide werkvelden.

Misschien een kleine tip tussendoor voor dit kabinet: zullen we politici ook op vrijwillige basis laten werken? Op die manier wordt de politiek ervaringsdeskundig en kan er op een goede basis een wijze besluitvorming ontstaan.

In deze ommezwaai van de overheid kan onze VVA een belangrijke rol spelen. Het accent van de VVA ligt op de wisselwerking tussen de studenten, pasafgestudeerden en praktijkmensen met ruime ervaring. Een belangrijk speerpunt voor de VVA kan in de komende jaren het organiseren van voorlichting richting de overheid zijn, waar iedereen een belangrijke taak in heeft. Wanneer alle acties gebundeld worden kan dit leiden tot effect. Nu geldt nog 'wie zwijgt stemt toe', terwijl ik zeker weet dat een grote meerderheid niet akkoord gaat met de teloorgang van ons vakgebied.

De signalen over de teloorgang heb ik ook opgevangen tijdens de reünie in mei van de Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School, waar onze groep HBCS 1975 veertig jaar geleden is afgestudeerd. Ik besef goed dat iedere tijd een vernieuwing met zich meebrengt, zo is het geweest en zo zal het blijven. Maar een vernieuwing die leidt tot afbraak van kennis en kwaliteit, leidt tot een aantasting van kwaliteit van leven en gezondheid. En dat is niet acceptabel. VVA: zorg voor een ommezwaai in ons werk.

GERARD ULIJN

Dit jaar wordt de column verzorgd door Gerard Ulijn (Bos- en Natuur-beheer, 1975). VVA Magazine beoogt elk jaar een ander lid uit te nodigen om te reflecteren op ontwikkelingen in het vakgebied.

AGENDA

25 september

VVA Carrière dag

Kijk naar de kansen die bedrijven bieden en volg inspirerende workshops. Het thema is Groene participatie in stad en land.

26 november

Jaarcongres en VVA 110 jaar

VVA Larenstein, Hogeschool VHL en alumnivereniging Aris-taeus organiseren samen het Jaarcongres 2015. Tevens viert VVA Larenstein haar 110 jaar bestaan.

VVA-excursies

Aanmelden bij het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725. Geef aan voor welke excursie en met hoeveel personen. VVA-leden kosteloos, niet-leden 25 euro.

VHL Trainingen & Cursussen

Meer informatie: VHL Trainingen & Cursussen, Nicole Arentsen, 026-3695640, infotc@hogeschoolvhl.nl, www.hogeschoolvhl.nl/TenC

4 september

Innovatieve combinaties economie en ecologie (regio Noord)

Combinaties tussen economie en ecologie zijn volop in ontwikkeling. Zo is vorig jaar het Groninger Verdienmodel ontwikkeld, waarbij een landbouwer ontwikkelruimte verdient als hij onder meer zijn areaal natuurvriendelijk inricht en beheert, en de omgeving betreft bij de planvorming.

start 1 september

Adviseur openbaar groen

De behoefte aan een multifunctionele buitenruimte van een hoogwaardige en duurzame kwaliteit groeit. Bovendien moet die omgeving ook sociaal veilig zijn. In deze cursus leer je de complexe problematiek het hoofd te bieden.

18 september

Oostvaardersplassen (regio Oost)

De Nieuwe Wildernis kun je nu zelf beleven! De Oostvaardersplassen zijn van internationaal belang als moeras- en overwintergebied voor vogels. Het droge gedeelte is een geschikt habitat voor grote grazers.

start 9 november

Grondwaterhydrologie en bronbemaling

De cursus besteedt aandacht aan een aantal methoden die de doorlatendheid van de bodem kwantitatief bepalen. Verder maak je kennis met de putproef, de pompproef en diverse vormen van een bronbemaalingsinrichting.

9 oktober

Natuurontwikkeling Eindhoven (regio Zuid)

Hans van de Wiel van Noord-Brabant neemt ons mee naar Brainport Eindhoven. We krijgen toelichting over de uitrol van het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant, over hoe 240 miljoen euro Essent-gelden worden besteed aan natuur.

start 17 november

Geo-informatica

Het bewerken en analyseren van geo-data is binnen ieders bereik. Vele data zijn combineerbaar. Het verwerven van de kennis en vaardigheden die nodig zijn om dit in je werk toe te passen, is de kern van deze post-hbo deeltijdopleiding.

Detachering Werving & Selectie

Ecologie

Rentmeesterij

Ruimtelijke ordening

Plattelandsontwikkeling

Landschapsarchitectuur

Hydrologie

Cultuurtechniek

Erfgoed

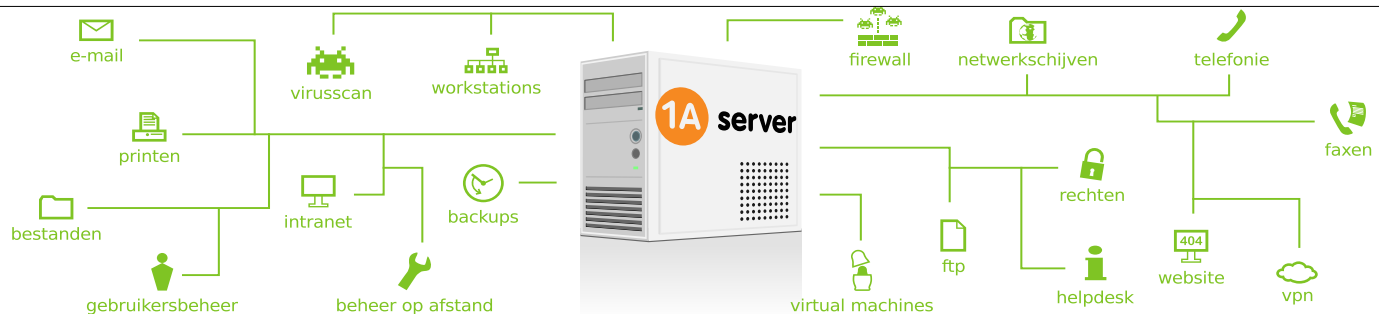
www.vanbuiten.nl
verbindt mens en werk

ECOJOB
MILIEUPERSONEEL

WERKEN IN DE
MILIEUBRANCHE
www.ecojob.nl
info@ecojob.nl
078-30 31 690

ECO-job is hét vertrekpunt voor iedereen die op zoek is naar een nieuwe carrièrestap of collega in de milieubranche.

Uw IT helemaal geregeld voor een vaste prijs

Ook uw bedrijf verdient een goed werkend computernetwerk dat 100% beschikbaar en veilig is. U wilt zich geen zorgen maken over de back-ups van bestanden en het managen van gebruikers. U heeft genoeg van de oplopende kosten van hardware, software en onderhoud van uw netwerk. U staat ervoor open om over te stappen op een beheerde totaaloplossing die afgestemd is op uw specifieke situatie, die u volledig ontzorgt, u zekerheid en veiligheid biedt en die gefundeerd is op innovatieve technologie met de garantie dat die altijd bij de tijd blijft.

Waarom Bokxing IT?

- Geen investeringskosten
- Vast maandelijks bedrag
- Groeit met uw bedrijf mee
- Bespaar tot 50%
- Duurzame keuze
- Al meer dan 10 jaar ervaring

Met Bokxing als IT-partner kunt u zich concentreren op de kern van uw bedrijfsactiviteiten. Bij Bokxing IT is uw computernetwerk in goede handen.

Kijk op www.bokxing-it.nl
of bel **088-0016400** voor meer informatie.

BOKXING IT

www.bokxing-it.nl

INGENIEUS & INNOVATIEF

Hogeschool
VHL
University of Applied Sciences

Cursus Adviseur Openbaar Groen

Onze samenleving verandert en wordt steeds complexer. Dit geldt ook voor de ruimtelijke vraagstukken in het openbaar gebied. De behoefte aan een multifunctionele buitenruimte van een hoogwaardige en duurzame kwaliteit groeit. Bovendien moet die omgeving ook sociaal veilig zijn. Aan u als adviseur worden hoge eisen gesteld. In deze cursus leert u de complexe problematiek het hoofd te bieden. U besteedt aandacht aan vaktechnische aspecten zoals planning, integrale benadering van vraagstukken, begroten, het beleid en de wetgeving die voor de groene sector van belang zijn.

Voor wie bestemd?

Als u betrokken bent bij het beheer van openbaar groen in het (rand)stedelijk gebied, of grootschalige particuliere tuinen en parken, biedt de cursus u een verdere verdieping van uw vakgebied. Als u een functie in deze sector ambieert, bijvoorbeeld bij een gemeente, groenvoorzieningsbedrijf of ingenieursbureau, is het een stevige voorbereiding.

De cursus bestaat uit de volgende modules:

- Communicatie	- Groenbeheer
- Recreatie en Spelen/onderzoek	- Stedelijk Water
- Beleid en wetgeving	- Financiën en begroten
- Stedelijke Structuren	- Participatie
- Stedelijke Ecologie	- Capita selecta

Voor alle modules geldt dat we ruimschoots aandacht besteden aan communicatie- en rapportagevaardigheden.

VHL Trainingen & Cursussen

Locatie Velp

Bezoekadres
Larensteinselaan 26a
6882 CT Velp

T: 026 369 56 40
E: infotc@hogeschoolVHL.nl

Meer weten? Kijk ook eens op www.hogeschoolVHL.nl/TenC